

Veera Ruoho kok ym.

Kirjallinen kysymys sotaorpojen kuntoutuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Sotaorvot ovat sodissamme kaatuneiden tai sotien seurauksena menehtyneiden lapsia. Suomessa käytyjen sotien jäljiltä noin 55 000 lasta jäi sotaorvoksi. Kaatuneitten Omaisten Liiton (KOL) ylläpitämän sotaorporekisterin mukaan elossa olevia sotaorpoja on edelleen noin 16 000. Heidän keski-ikänsä on 80 vuotta.

Sotaorpojen lapsuus on ollut usein vaikea. Kertomuksissa nousevat erityisesti esille isän kuoleman aiheuttamat ja samalla käsittelemättä jääneet psyykkiset kärsimykset. Traummat, kuten pelko, köyhyys, kiusaaminen ja äidin väsymys ovat vaikuttaneet sotaorpojen elämään suuresti. Selvitäkseen traumaistaan useat sotaorvot ovat perustaneet yhdistyksiä. Nämä yhdistykset ovat toimineet vertaistukena.

Sotaorvoille osoitetuista koulutustuista tiesi aikanaan vain osa. Kaikilla ei ollut mahdollisuutta lähteä opiskelemaan ja hankkimaan ammattia, koska kotona tarvittiin työntekijää tai lapsen palkkатыöstä saamaa rahaa. Lapsena aloitetun fyysisen työn seurauksena monelle tuli toimintakyvyn rajoituksia ja ennen aikaista eläköitymistä.

Sotaorvoista heikoimmassa asemassa olevia on tällä hetkellä 10—20 prosenttia, jolloin kuntoutettavia olisi 1 650—3 300 henkilöä. Hyvinvointi-Suomen olisi nyt aika hyvittää korkeaan ikään ehtineiden sotaorpojen uhraus ja panostukset yhteiskuntamme hyväksi.

Kaatuneitten Omaisten Liitto on esittänyt, että sotaorpojen kuntoutustarve kirjataan lakiin ja valtion talousarvioon varataan kuntoutuksen toteuttamiseen tarvittavat resurssit. Aikanaan sodassa valinnut henki oli "aseveljeä ei jätetä". Tämän periaatteen tulisi koskea myös aseveljien lapsia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin ryhdytään, jotta tällä hetkellä sotaorvoista kaikkein heikommassa asemassa olevien kuntoutus turvataan?

Helsingissä 22.1.2019

Veera Ruoho kok
Timo Heinonen kok